Sotkamon kunnan

tietoturva- ja tietosuojapolitiikka

2.12.2025

Sisällys

1. Johdanto

Tieto on keskeisessä roolissa Sotkamon kunnan toiminnassa ja palvelutuotannossa. Jotta tieto on tehokkaasti hyödynnettävissä, tiedon hallinta- ja käsittelykäytäntöjen tulee toimia asianmukaisesti kaikissa tilanteissa.

Tietoturva- ja tietosuojapolitiikassa Kainuun kunnat ovat yhteistyössä Kainuun liiton kanssa määritelleet tietoturvallisuutta koskevat periaatteet, vastuut ja tavoitteet. Politiikka toimii perustana Sotkamon kunnan tietoturvallisuutta ja tietosuojaa koskeville ohjeille, joiden tehtävänä on tarkentaa politiikassa annettuja määräyksiä ja auttaa niiden käytäntöön soveltamisessa. Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka ja sen soveltamisohjeet pidetään käyttäjien saatavilla Sotkamon kunnan intranetissä.

Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka koskee Sotkamon kunnan koko organisaatiota – niin työntekijöitä kuin luottamushenkilöitäkin – sekä niitä Sotkamon kunnan sidosryhmien edustajia, jotka toimeksiantojensa puitteissa käsittelevät Sotkamon kunnan omistamaa tai hallinnoimaa tietoa. Politiikka kattaa kunnan käyttämän, omistaman ja hallinnoiman tiedon riippumatta tiedon esitystavasta, muodosta, suojaustasosta tai elinkaaren vaiheesta.

2. Tietoturvallisuus

Sotkamon kunnassa tietoturvallisuudella tarkoitetaan hallinnollisia, teknisiä ja muita keinoja, joilla suojataan kunnan omistamaa tai hallinnoimaa tietoa sekä normaalitilanteissa, normaaliolojen häiriötilanteissa, että poikkeusoloissa. Tietoturvallisuus kattaa käsitteenä sekä kyberturvallisuuden, että tietojen fyysisen suojaamisen.

Tietoturvallisuus on kiinteä osa Sotkamon kunnan johtamista, palveluita ja toimintoja. Se ulottuu jokaisen työntekijän arkipäivän työtehtäviin ja työtapoihin sekä luottamushenkilöiden toimintaan kunnan asioiden käsittelijöinä. Tietoturvallisuus tulee huomioida mahdollisimman varhaisessa vaiheessa toiminnan suunnittelua.

Tietoturvallisuuteen liittyvillä vastuutuksilla ja käytännöillä pyritään varmistamaan, että Sotkamon kunnan omistama ja hallinnoima tieto

- on oikeaa ja eheää, eikä muuttunut teknisen tai inhimillisen toiminnan seurauksena (eheys)
- on vain siihen oikeutettujen saatavilla (luottamuksellisuus)
- on saatavilla, kun sitä tarvitaan (käytettävyys)
- on käsitelty niin, että käsittelyn osapuolet voidaan tunnistaa toimenpiteiden aikana ja jälkikäteen (kiistämättömyys)
- on mahdollista varmistaa sen todenmukaisuus, oikeellisuus, alkuperä ja/tai varmistetaan käyttäjän aitous määritellyllä luottamustasolla (todentaminen)

Tähän liittyen tulee tiedon käsittelyprosessien omistajuus ja käyttöoikeudet määritellä sekä huolehtia tiedon elinkaaren hallinnasta niin, että tietoon sen käsittelyn eri vaiheissa tehdyt muutokset voidaan tarvittaessa jäljittää ja todentaa.

Hyvän tietoturvallisuuden aikaansaaminen ja ylläpito edellyttävät tietoista johtamista ja hyvän hallintotavan noudattamista kunnan kaikissa toiminnoissa. Tietoturvallisuuden osalta tämä kokonaisuus sisältää suunnitteluun, toteutukseen, seurantaan ja ohjaukseen liittyvät prosessit, asiakirjat, kontrollit ja vastuut.

Sotkamon kunnan tietoturvatyötä ohjaavat, soveltuvilta osin, seuraavat viitekehykset:

- Julkisia organisaatioita velvoittavat lait ja asetukset, mm. Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019)
- EU:n tietosuoja-asetus (General Data Protection Regulation, GDPR)
- Sotkamon kunnan omat voimassa olevat strategiat, hallinto- ja ohjesäännöt, riskienhallinta-, valmius- ja viestintäsuunnitelmat (tietoturvallisuutta koskevilta tai sivuavilta osiltaan) sekä näistä johdetut vaatimukset
- Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta (JUHTA) suositukset
- Valtionhallinnon Tietoturvallisuuden johtoryhmän (VAHTI) ohjeet
- EU:n tekoälydirektiivi

Tietoturvallisuus on osa Sotkamon kunnan riskienhallintaa, varautumista ja kokonaisturvallisuutta. Riskienhallintaa toteutetaan kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti.

Sotkamon kunta varautuu turvaamaan ensi sijassa kriittisten toimintojensa ja palveluidensa jatkuvuuden normaalioloissa, normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa. Varautumista toteutetaan ylläpitämällä, harjoittelemalla ja testaamalla tarvittavia valmius- ja muita suunnitelmia. Varautumiseen liittyvät roolit ja vastuut kuvataan em. suunnitelmissa. Tavoitteena on varautua toiminnan häiriöihin ja keskeytyksiin niin, että toimintaa voidaan jatkaa mahdollisimman normaalisti, häiriöiden haittavaikutuksia rajoittaa sekä toipua häiriöistä mahdollisimman nopeasti.

Tiedonhallintalaki velvoittaa tunnistamaan merkittävät tietojenkäsittelyyn kohdistuvat riskit ja hallitsemaan niihin liittyviä ennakoivia tietoturvatoimenpiteitä. Tietoturvan hallinnan taso on asetettu noudattamaan lainsäädännöllisiä velvoitteita. Sotkamon kunta tunnistaa tietoturvan uhkatekijöitä proaktiivisesti. Uhkatekijöiden hallinta perustuu jatkuvaan seurantaan ja analysointiin, jotta poikkeamat voidaan havaita ja käsitellä ajoissa.

3. Tietosuoja

Tietosuoja on oleellinen osa tietoturvallisuutta. Tietosuojalla tarkoitetaan henkilötietojen käsittelyä koskevien vaatimusten huomioon ottamista yksityisten ihmisten yksityisyyden, oikeuksien ja oikeusturvan varmistamiseksi.
Tietosuojalainsäädäntö edellyttää, että henkilötietojen käsittely on turvattava ja henkilötiedot on suojattava asiattomalta käsittelyltä.

Sotkamon kunta käsittelee henkilötietoja vain perustellun käyttötarkoituksen vuoksi ja vain siinä määrin ja niin kauan, kun se on käyttötarkoituksen kannalta tarpeellista. Käytettävien tietojen oikeellisuus pyritään varmistamaan ja tietoja päivitetään. Henkilötietoja säilytetään ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen tietojenkäsittelyn tarkoitusten toteuttamista varten. Tietosuojaa ohjaavina periaatteina ovat lainmukaisuus, kohtuullisuus ja läpinäkyvyys, tietojen minimointi, täsmällisyys, säilytyksen rajoittaminen sekä tietojen eheys ja luottamuksellisuus.

Toiminnassa toteutetaan sisäänrakennetun ja oletusarvoisen tietosuojan periaatteita. Tietosuoja otetaan huomioon monipuolisesti perustoiminnan yhteydessä mm. johtamisessa, hankinnoissa, kehitystyössä sekä toimintaprosesseissa. Henkilöstön tietosuojaosaamisesta huolehditaan koulutuksilla sekä työroolin mukaisilla ohjeistuksilla. Sotkamon kunta mahdollistaa rekisteröidyille tiedonsaannin omiin henkilötietoihinsa sekä informoi henkilötietojen käsittelystä kunnan verkkosivuilla. Sotkamon kunnan henkilörekistereitä käsittelevät sopimuskumppanit velvoitetaan noudattamaan vähintään lainsäädännön mukaisia tietosuojaperiaatteita.

4. Tietoturvallisuustavoitteet

Sotkamon kunnan tavoitteena on saavuttaa Tiedonhallintalain (906/2019) asettamat tietoturvallisuutta koskevat vaatimukset. Tässä yhteydessä otetaan huomioon, että tiedonhallintaa koskeva lainsäädäntö ja siihen liittyvät kansalliset suositukset ovat muutoksessa ja sisältävät useita siirtymäaikoja.

Sotkamon kunta päivittää tietoturvaa koskevia tavoitteita ja tähän liittyviä toimintaprosessejaan suhteessa muuttuvaan lainsäädäntöön osana tietoturvan kokonaissuunnittelua. Toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä otetaan huomioon Valtiovarainministeriön Tiedonhallintalautakunnan, valtionhallinnon tietoturvallisuuden johtoryhmän (Vahti) ja Suomen Kuntaliiton päivittyvät suositukset sekä muu kansallinen julkishallinnon tietoturvaa koskeva lainsäädäntö ja ohjeistus.

5. Organisointi ja tietoturvavastuut

Tietoturvallisuuteen liittyvät roolit vastuineen on organisoitu kunnan sääntöjen mukaisesti.

Sotkamon kunnanhallitus seuraa tietoturvallisuuden toteutumista Sotkamon kunnassa. Kunnanhallitus hyväksyy tietoturva- ja tietosuojapolitiikan ja siihen ehdotetut muutokset. Kunnanhallituksella on vastuu Sotkamon kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kunnanjohtajalla on kokonaisvastuu tietoturvallisuuden toteuttamisesta ja tietoturvallisuuden toteutumisen raportoinnista kunnanhallitukselle. Kunnanjohtaja omistaa Sotkamon kunnan tietoturva- ja tietosuojapolitiikan ja esittelee muutokset kunnanhallitukselle. Kunnanjohtaja hyväksyy Sotkamon kunnan ohjeet ja linjaukset ellei hallintosäännössä toisin määrätä. Kunnanjohtajan tukena tietoturvallisuusasioissa ovat toimialajohtajat sekä tietoturva- ja tietosuojatyöryhmä.

Toimialajohtajat vastaavat toimialansa riskienhallinnasta ja varautumisesta sekä tietoturvallisuuden ja tietosuojan toteutumisesta.

Esihenkilö vastaa tietoturvallisuuden toteutumisesta omalla vastuualueellaan.
Esihenkilön keskeisimpinä tehtävinä on huolehtia:

- omien työntekijöiden perehdyttämisestä Sotkamon kunnan tietoturvaohjeisiin sekä jokaisen työntekijän työtehtäviin liittyviin tietoturvavastuisiin.
- työntekijän palvelussuhteen päättyessä tai henkilön siirtyessä toisiin tehtäviin:
    - Sotkamon kunnan tiedon ja muun omaisuuden palauttamisesta
    - työntekijän käyttöoikeuksien ja -valtuuksien poistamisesta

Henkilöstö vastaa tietoturvan ja -suojan toteuttamisesta omalta osaltaan. Jokaisen on edesautettava omalla tekemisellään turvallisuuden tavoitteiden toteutumista mm. noudattamalla tietosuojaa ja tietoturvaa koskevia ohjeita. Jokaisen velvollisuus on tuoda esille mahdolliset turvallisuuspoikkeamat, epäkohdat sekä havaitsemansa uhkat ja riskit ja raportoida niistä välittömästi ICT-palveluntuottajan asiakastukeen ja omalle esihenkilölleen. Henkilöstö on velvollinen pyytämään apua tietoturvaa ja -suojaa koskevissa kysymyksissä sitä tarvitessaan. Tietoturvatavoitteet saavutetaan vain, jos kaikki noudattavat yhteisesti sovittuja periaatteita.

Tiedon omistaja vastaa tiedon elinkaaren hallinnasta, tiedon luokittelusta (julkisuuden ja salassapidon määrittely), eheyden varmistamisesta sekä tallentamisesta luokituksen edellyttämään ympäristöön. Tiedon omistaja on se, joka tiedon tuottaa ja joka vastaa sen oikeellisuudesta.

Tietojärjestelmän omistaja vastaa tietojärjestelmänsä ja sen sisältämän tiedon riskienhallinnasta ja varautumisesta sekä tietoturvallisuuden toteutumisesta. Käyttöoikeudet tietojärjestelmään hyväksyy työntekijän esihenkilön hakemuksen perusteella tietojärjestelmän omistaja tai hänen valtuuttamansa taho. Tietojärjestelmän omistaja on tietojärjestelmästä vastaava toimialan vastuualueen tai tulosyksikön esihenkilö.

Prosessin omistaja vastaa prosessinsa riskienhallinnasta ja varautumisesta sekä tietoturvallisuuden toteutumisesta. Lisäksi hän vastaa prosessin riippuvaisuuksien tunnistamisesta ja kriittisyyden arvioinnista.

Pääkäyttäjät ovat keskeisessä roolissa tietojärjestelmien hallinnassa ja käytössä. Heidän vastuullaan on varmistaa, että tietojärjestelmät toimivat Sotkamon kunnan tietoturva- ja tietosuojapolitiikan ja kunnan muiden ohjeiden sekä kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön vaatimalla tasolla, ja että käyttäjät saavat tarvitsemansa tuen ja ohjeistuksen.

Tietosuojavastaava antaa tietoa ja neuvoja tietosuojaan liittyvissä asioissa, seuraa tietosuoja-asetuksen ja kansallisten tietosuojaa koskevien lakien noudattamista, tekee yhteistyötä valvontaviranomaisen

kanssa ja toimii valvontaviranomaisen ja rekisteröityjen yhteyspisteenä henkilötietojen käsittelyyn liittyvissä kysymyksissä. Tietosuojavastaava vastaa tietosuojaan liittyvästä viestinnästä. Tietosuoja-säännösten noudattaminen on aina rekisterinpitäjän tai henkilötietojen käsittelijän vastuulla. Tietosuojavastaava ei ole henkilökohtaisesti vastuussa rekisterinpitäjän tai henkilötietojen käsittelijän rikkoessa tietosuojalainsäädäntöä.

Palveluntuottajat vastaavat tietoturvallisuuden ja teknisen valvonnan toteutumisesta ICT-ympäristössä ja tietojärjestelmissä lain sallimin ja yhteistoimintamenettelyn valtuuttamin menetelmin. Milloin tietosuojalainsäädäntö edellyttää tietosuojan vaikutustenarvioinnin (DPIA) tekemistä, vastaa palveluntuottaja vaikutustenarviointiprosessiin osallistumisesta omalta osaltaan.

Palveluntuottajat noudattavat Sotkamon kunnan tietoturva- ja tietosuojapolitiikkaa sekä sopimusten tietoturva- ja tietosuojaliitteitä.

6. Tiedonhallinta ja vaikutusten arvioinnit

Sotkamon kunta varmistaa, että tiedonhallinnan tehtävien vastuut ja menettelyt on määritelty ja dokumentoitu. Tiedonhallintamalli sisältää järjestelmä- ja tietovaranto-kuvaukset, ja tätä politiikkaa täydentävät ohjeet määrittävät vastuut ja arviointiprosessit.

Kaikista tiedonhallintamalliin vaikuttavista olennaisista hallinnollisista muutoksista ja uusien tietojärjestelmien käyttöönotosta tehdään muutosvaikutusten arviointi (MVA) tiedonhallintalain mukaisesti.

MVA käynnistetään aina, kun muutos voi vaikuttaa kunnan tiedonhallinnan kokonaisuuteen.

Tietosuojaa koskeva vaikutustenarviointi (DPIA) laaditaan EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 35 artiklan vaatimissa tilanteissa.

Tiedonhallinnan vastuut

- Johtoryhmä varmistaa, että MVA- ja DPIA-menettelyt toteutuvat.
- Asianhallintasihteeri vastaa MVA-prosessin organisoinnista ja ohjeistuksesta yleisellä tasolla.
- Järjestelmien ja tietovarantojen omistajat käynnistävät MVA:n muutostilanteissa ja vastaavat arvioinnin laatimisesta ja sen sisällöstä. He ovat myös vastuussa DPIA:n laatimisesta, kun sellainen täytyy tehdä.
- Tietosuojavastaava neuvoo ja ohjeistaa DPIA:n laatimisessa.
- Järjestelmien pääkäyttäjät osallistuvat DPIA:n tekemiseen.
- Tietohallinto auttaa tarvittaessa järjestelmien ja tietovarantojen omistajia tietoturvavaikutusten arvioimisessa niin DPIA-, kuin MVA-arvioinneissa.

7. Tiedon ja tietojärjestelmien käyttö

Sotkamon kunnan tietojärjestelmäympäristössä käytetään toimialan hyväksymiä ja hallinnoimia tietojärjestelmiä, laitteita ja ohjelmistoja, jotka on tarkoitettu työtehtävien hoitamista varten. Uusien ratkaisujen käyttöönoton yhteydessä tulee varmistua, että ne ovat toimialan tiedossa ja hyväksymiä.

Käyttöoikeudet Sotkamon kunnan omistamaan ja hallinnoimaan tietoon, fyysisiin tiloihin sekä tietojärjestelmiin myönnetään työtehtävien hoitoon tarvittavassa laajuudessa. Käyttöoikeudet toteutetaan kunnassa roolipohjaisesti käyttäjän tehtäviin liittyvien käyttötarpeiden mukaan. Vastuu käyttöoikeuksista on aina sillä toimialalla tai liikelaitoksella, joka ne myöntää. Tärkeintä on varmistaa, että käyttäjätunnusten elinkaari on hallittavissa siten, että kaikki käyttäjätunnuksiin ja käyttövaltuuksiin tehdyt muutokset ovat asianmukaisesti esihenkilön valtuuttamia, dokumentoituja ja valvottuja. Mahdollisiin laiminlyönteihin ja väärinkäytöksiin sovelletaan lakien lisäksi kunnan ohjeita, kuten intranetissä saatavilla olevia ohjeita. Henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan voimassa olevaa lakia ja tietosuojaa ohjaavia periaatteita.

Esihenkilön tulee huolehtia käyttöoikeuksien asianmukaisuudesta ja ajantasaisuudesta. Työntekijän palvelussuhteen päättyessä tai tehtävien muuttuessa esihenkilö huolehtii työntekijän käyttöoikeuksien ja -valtuuksien poistamisesta.

Tiedolla on aina omistaja. Tiedon omistaja vastaa tiedon luokittelusta ja oikeasta käsittelystä. Sotkamon kunnan tietojen käsittelyohjeita tulee noudattaa. Kunnan tietojen käsittelyohjeita sekä tietoturva- ja tietosuojaperiaatteita ja ohjeita sovelletaan myös hankkeisiin ja pilotteihin.

Pilvipalveluiden käytössä tulee noudattaa kunnan tietoturvaohjeita. Tietojen suojaaminen pilvipalveluissa on varmistettava käyttämällä vahvoja salausmenetelmiä ja valitsemalla luotettavia pilvipalveluntarjoajia, jotka täyttävät tietoturvavaatimukset. Pilvipalveluiden käsittelemän datan tulisi sijaita EU/ETA-alueella erityisesti henkilötietoja käsiteltäessä.

Etätyössä tulee noudattaa kunnan etätyöohjeistuksen tietoturvakäytäntöjä.

8. Riskiperusteinen lähestymistapa

Tietoturvallisuustoimet tulee perustaa vaatimuksiin, joita toiminta ja palvelut asettavat tietojenkäsittelyn varmuudelle, käytettävyydelle, salassapidolle, laadulle ja toiminnan jatkuvuudelle. Tietoturvallisuustoimet tulee suhteuttaa suojattavaan tietoon; julkisen tiedon suojaamiseksi ei tarvita samanlaisia toimenpiteitä kuin salassa pidettävien tietojen suojaamiseksi. Tietoturvatoimia tulee mitoittaa sekä järjestelmän tietosisällön, että Sotkamon kunnan kriittisten prosessien näkökulmasta. Tietoaineistoihin, tietovarantoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvia riskejä tulee tarkastella osana kokonaisturvallisuuteen liittyvää riskianalyysiä ja suunnittelua.

9. Tietoturvaosaamisen varmistaminen

Johdon tehtävänä on varmistaa koulutuksen ja ohjeiden avulla, että henkilöstön tietoturvaosaaminen on riittävää. Myös osaamisen ylläpidosta on huolehdittava niin, että se vastaa kulloinkin vallitsevia tilanteita ja toimintaympäristön vaatimuksia.

Esihenkilö huolehtii uudessa tehtävässä aloittavan työtekijän perehdyttämisestä tietoturva- ja tietosuojaohjeisiin ja siihen, miten tietoturvallisuus tulee huomioida hänen omissa työtehtävissään. Tietoturvallisuuden peruskoulutusta tarjotaan säännöllisesti, ja tietoturva- ja tietosuojaohjeet pidetään kaikkien työntekijöiden saatavilla. Koulutukset kattavat tietoturvan ja tietosuojan perusperiaatteet, ajankohtaiset uhkat ja parhaat käytännöt.

Sotkamon kunnan työntekijät suorittavat omatoimisen tietoturva- ja tietosuojakoulutuksen kunnan laatiman suosituksen mukaisesti sekä lukevat omatoimisesti digiturvan hallintajärjestelmän kautta jaettavat ohjeet läpi vähintään kerran vuodessa tai aina kun ohjeita päivitetään.

10. Tietoturva- ja tietosuoja hankinnoissa ja sopimuksissa

Hankinnoissa tulee noudattaa hankintalainsäädäntöä, Sotkamon kunnan hankintaohjeistusta sekä julkishallinnon yleisiä suosituksia ICT-hankintojen ja hankinnan kohteiden tietoturvan huomioimisesta. Erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, että tieto- ja viestintätekniset hankinnat sopivat kunnan tiedonhallintamallissa määriteltyyn kokonaisarkkitehtuuriin. Tieto- ja viestintäteknisissä hankinnoissa tulee hankintalainsäädännön asettamissa puitteissa pyrkiä mahdollisimman yhdenmukaisiin, olemassa olevaa osaamista hyödyntäviin hankintoihin kokonaistaloudellisuus ja riskit huomioon ottaen.

Hankintoja suunniteltaessa tulee määritellä tarvittavat asianmukaiset tietoturvajärjestelyt ja tietoturvan toteutumisen valvonta sekä varmistettava tietoaineistojen ja tietojärjestelmien tietoturvallisuus koko niiden elinkaaren ajan. Vaadittavien tietoturvajärjestelyiden tulee perustua käsiteltävien tietojen laatuun ja kriittisyyteen kunnan palveluiden jatkuvuuden hallinnan sekä tietosuojan näkökulmista. Huomioon tulee ottaa tiedon elinkaari, normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumiseen liittyvät vaatimukset sekä muu asiaa sääntelevä lainsäädäntö.

Hankintasopimuksissa määritellään, kuinka tietoturva huomioidaan palvelutuotannossa mukaan lukien se, minkä tasoinen häiriönhallintakyky palveluntuottajalta ostetaan. Hankintasopimukseen tulee lisäksi liittää Sotkamon kunnan tietoturva- ja tietosuojaliitteet. Kyseisten sopimusvelvoitteiden lisäksi hankinnassa tulee huomioida tietoturvavaatimukset tarkemmalla tasolla tämän tietoturva- ja tietosuojapolitiikan mukaisesti.

Tietosuojan osalta tietosuoja-asetus edellyttää, että organisaatio saa käyttää ainoastaan sellaisia palvelutuottajia tai muita henkilötietojen käsittelijöitä, jotka toteuttavat riittävät tekniset ja organisatoriset suojatoimet. Käsittelyn on täytettävä tietosuoja-asetuksen vaatimukset ja varmistettava rekisteröidyn oikeuksien suojelu.

Lähtökohtaisesti Sotkamon kunnan sopimuksissa ja hankinnoissa käytetään kunnan tietosuojaliitettä. Tietosuojaliite tai muut tietosuoja-asetuksen 28 artiklan vaatimukset täyttävät ehdot sisällytetään kaikkiin uusiin sopimuksiin, joiden perusteella käsittelijä käsittelee henkilötietoja Sotkamon kunnan lukuun. Tietosuojalainsäädännön asettamia ehtoja ja niiden toteutumista tulee valvoa.

11. Lokitietojen kerääminen

Silloin kun tieto- ja viestintäjärjestelmän toiminta tai todennetun käyttäjän toimet pitää osoittaa kiistämättömästi, tulee tarvittava tapahtumakirjanpito toteuttaa tietojen eheyden säilyttävillä teknisillä ratkaisuilla (lokijärjestelmät). Lokitietojen kerääminen edellyttää, että käyttöoikeudet ovat henkilökohtaisia.

Lokien keräämiselle tulee olla peruste ja käsittelytavat sekä vastuut määritelty.
Lokeihin tallentuvien tietojen tyypit ja suojaustarpeet tulee tunnistaa ja määritellä. Pääsyä lokitietoihin tulee kontrolloida pääsyoikeushallinnalla ja lähtökohtaisesti käyttäjien pääsy tulee olla evätty, silloin kun henkilön työtehtävät eivät pääsyä edellytä. Luottamuksen säilyttämiseksi lokeja ei tule oikeudettomasti muuttaa tai tuhota.

Kun tietojärjestelmän käyttö edellyttää tunnistautumista tai muuta kirjautumista, tulee tietojärjestelmien käytöstä ja niistä tehtävistä tietojen luovutuksista kerätä tarpeelliset lokitiedot. Lokitietoja käytetään seuraamaan tietojärjestelmissä olevien tietojen käyttöä ja luovuttamista sekä selvittämään tietojärjestelmien teknisiä virheitä. Lokitietojen käsittelyssä tulee huomioida tiedonhallintalainsäädännön mukainen tarpeellisuusarviointi sekä tietosuojalainsäädäntö.

12. Tietoturvapoikkeamien käsittely ja niistä tiedottaminen

Tietoturva- ja tietosuojaohjeiden noudattamista valvotaan sekä säännöllisin rutiinein tai automaattisesti että pistokokein. Väärinkäytöksiin puututaan.

Sekä odottamattomista että ennalta tiedetyistä palvelukatkoksista ja muista tietojärjestelmien käytön häiriöistä tiedotetaan Sotkamon kunnan tavanomaisia tiedotuskanavia hyödyntäen. Järjestelmän omistaja tai pääkäyttäjä tiedottaa käyttöhäiriöistä niiden edellyttämässä laajuudessa.

Tietoturvapoikkeamat käsitellään ja niistä raportoidaan johdolle erikseen ohjeistetulla tavalla. Muulle organisaatiolle havaituista poikkeamista tiedotetaan niiden luonteen ja laajuuden edellyttämällä tavalla.

Tietoturvaloukkauksissa noudatetaan EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen määräyksiä henkilötietojen tietoturvaloukkauksen ilmoittamisesta valvontaviranomaiselle ja rekisteröidylle artiklojen 33 ja 34 mukaisesti.

13. Tietoturvallisuuden seuranta, ylläpito ja kehittäminen

Tietoturvallisuustyön tulee olla suunnitelmallista ja käytännön toteutusten tulee vastata toiminnan tarpeisiin, lainsäädännön vaatimuksiin sekä Sotkamon kunnan riskienhallintatyössä asetettuihin muihin tavoitteisiin, ulkoiset toimintaolosuhteet huomioiden.

Seurannan ja muutoshallinnan keinoin varmistetaan, että tietoturvallisuuteen liittyvät kokemukset, palaute ja muutokset vaatimuksissa tai olosuhteissa tulevat oikea-aikaisesti huomioon otetuiksi.

Tarvittaessa tehdään tietoturva-auditointeja, joiden avulla varmistetaan tietoturvakäytäntöjen noudattaminen ja tunnistetaan mahdolliset kehityskohteet.

Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka katselmoidaan vuosittain ja päivitetään tarvittaessa.

14. Tekoäly

Tekoälyteknologioiden käyttö Sotkamon kunnan toiminnassa edellyttää erityistä huomiota tietoturvaan ja tietosuojaan. Tekoälyjärjestelmien kehittämisessä ja käytössä noudatetaan Kainuun liiton ja Kainuun kuntien yhteisen tekoälypolitiikan periaatteita ja vaatimuksia. Kunnan työntekijät ja muut sidosryhmät soveltuvilta osin noudattavat tekoälypolitiikkaa sekä siihen pohjautuvia tekoälyohjeistuksia.